

Szól a síp

A fuvolya, melly fából, csontból, vagy üvegből készült, fölül zárt, alul nyílt hengeridomú cső, zárt vége alatt élesszélű szájlyukkal, hossza irányában pedig más kisebb oldallyukakkal ellátva. Ha a légfolyam a szájlyuk éles széle felé ferde irányban fuvatik, mialatt az oldallyukak mind zárva, a gerjesztett lebegésnek, mellyeknek közepén csomó támad, a fuvolyát illetőleg a legmélyebb zöngét adják. Schirckhuber Móricz: Elméleti és tapasztalati természettan alaprajza (1851)

Ismertesse az állóhullámok fogalmát, keletkezésüknek mechanizmusát! Mutassa be a sípban keletkező hang legfontosabb fizikai jellemzőit, ezek kapcsolatát, a hullám típusát, a hang magasságát meghatározó tényezőket! Mutassa be a nyitott és zárt sípban kialakuló hang sajátosságait, a hullámhossz és a síp hossza közötti összefüggést! Ismertesse a felharmonikusok szerepét a síp hangjának kialakításában!

(2012. május id.)

Megoldás:

Az állóhullám fogalmának ismertetése:

2 pont

Az ismertetés tartalmazza a csomópontokra és duzzadóhelyre való utalást.
(Magyarázó rajz is elfogadható, s a transzverzális hullám képével való bemutatás is teljes értékű.)

Az állóhullám keletkezése:

2 pont

A sípban keletkező hang:

7 pont

A frekvencia, terjedési sebesség és hullámhossz fogalma, s a köztük fennálló kapcsolat megadása (1+1+1+1 pont)

Utalás a hang longitudinális voltára (1 pont)

A hangmagasság és a hangfrekvencia összefüggésére (2 pont)

Nyitott és zárt síp bemutatása:

4 pont

Egy nyitott síp bemutatása a benne keletkező hang csomópontjaival, duzzadóhelyeivel, a hullámhossz megadásával (2 pont)

Egy zárt síp bemutatása a benne keletkező hang csomópontjaival, duzzadóhelyeivel, a hullámhossz megadásával (2 pont)

A felharmonikusok szerepének megadása:

3 pont

A síp hangja az alaphang mellett számos felharmonikust is tartalmaz, ezek együtt alakítják ki a síp jellegzetes hangszínét
(A felharmonikusok mibenlétének részletes elemzése nem szükséges.)

Összesen 18 pont